

Dosarul nr. 2ra-170/23
2-21102225-01-2ra-28012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Pahopol, V. Mihaïla, R. Pulbere)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Victoria Harabagiu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Harabagiu împotriva Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” cu privire la încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile de apel declarate de către Victoria Harabagiu și de Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2021, Victoria Harabagiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” cu privire la încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 19 octombrie 2012 a încheiat cu Centrul Național de Informare și Reabilitare a Asociației Nevăzătorilor din Moldova un contract individual de muncă pe durată nedeterminată, în conformitate cu dispozițiile generale ale căruia beneficia de drepturi salariale în cuantum de 963 de lei brut, pentru un program de lucru normal de 8 ore/zi. La 01 ianuarie 2019, conform acordului de modificare a contractului individual de muncă nr. 6, salariul a fost modificat, fiind stabilit în cuantum de 2350 de lei/net. De la această dată a primit suplimentar plăți pentru vechime în muncă, astfel încât, din 01 ianuarie 2019 a primit la card salariul net în mărime de 2992 de lei, iar din data de 01 ianuarie 2021 până la depunerea cererii de chemare în judecată nu a mai primit nici un salariu.

La 01 aprilie 2021 și ulterior, la 29 aprilie 2021, a depus la Inspekția de Stat a Muncii, sesizări prin care a reclamat acțiunile părții pârâte ce țin de neachitarea plăților salariale și de neachitarea plăților salariale pentru munca prestată prin cumul.

Prin scrisoarea nr. H-420/21 din 20 aprilie 2021, Inspekția de Stat a Muncii a confirmat cele reclamate și a pus în vedere a părții pârâte acordarea drepturilor salariale restante, iar prin răspunsul nr. H-540/21 din 27 mai 2021, Inspekția de Stat a Muncii a informat-o despre verificarea condițiilor de calculare a adaosului la salariu în mărime de 80 % pentru munca prin cumul, prestată în perioada înlocuirii persoanei absente, confirmând că acesta nu contravine Codului muncii și, că orice modificare a contractului, se face doar prin acorduri suplimentare ale părților.

A susținut că, la 02 iunie 2021 a somat pârâta despre situația existentă, solicitând plata salariului restant pentru orele suplimentare, stabilite pentru suplinirea atribuțiilor persoanei absente în mărime de 80% din mărimea salariului, la care, prin răspunsul din data de 10 iunie 2021, i s-a explicat că nu urmează să i se achite plățile salariale din lipsa resurselor financiare, iar în ceea ce privește adaosul salarial pentru munca prestată în perioada înlocuirii persoanei absente de la serviciu – că nu există nici o diferență de adaosuri la salariul funcției.

A solicitat reclamanta încasarea din contul Centrului Național de Informare și Reabilitarea al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” și Asociației Obștească „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” în beneficiul Victoriei Harabagiu a sumei de 17938 de lei cu titlu de drepturi salariale restante pentru perioada ianuarie – mai 2021 și indemnizația de concediu pentru luna iunie 2021, a sumei de 30667 de lei pentru neachitarea din luna ianuarie 2019 – mai 2021 a diferenței adaosului salarial pentru munca prin cumul și a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Victoria Harabagiu. S-a încasat din contul Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” în beneficiul Victoriei Harabagiu suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.99; 110/112).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 decembrie 2021, Victoria Harabagiu a declarat apel nemotivat (f.d.104), iar, la 03 mai 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.123/135).

La 04 ianuarie 2022, Centrul Național de Informare și Reabilitarea al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova”, a declarat apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.106/107), iar, la 05 mai 2022 a depus apel suplimentar, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii în partea încasării prejudiciului moral, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte de respingere a pretenției respective (f.d.136/137).

Prin decizia din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile

de apel declarate de către Victoria Harabagiu și de către Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.155; 156/164).

Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art. 9 alin.(1) lit. d), art.45, art. 128 alin. (1), art.137 alin. (1), art. 142 alin. (1), art.142, art. 156 alin. (2)-(3), art. 329 alin. (1) și (2), art. 330 alin. (1) lit. e) din Codul muncii, în coraport cu circumstanțele cauzei și motivele invocate în cererea de apel, a conchis că soluția primei instanțe este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.

Instanța de apel a subliniat că, în fond litigiul se bazează pe reținerea de către Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” a plății salariului Victoriei Harabagiu, neachitarea acesteia a diferenței dintre sporul la salariul de bază și sporul pentru cumularea de profesii și, în legătură cu aceasta, cauzarea prejudiciului material și moral.

În acest sens, instanța de apel a menționat că salariul reținut spre plată Victoriei Harabagiu, a fost achitat de către Centrul National de Informare și Reabilitare Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” în volum deplin benevol, imediat după ce, la data de 16 iunie 2021 a fost aprobat Mecanismul de sprijin financiar de la bugetul de stat pentru Asociațiile Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, or, asigurarea subvenționării de la bugetul de stat a Asociațiilor Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, conform Mecanismului nominalizat a fost pusă în sarcina Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a conchis netemeinicia pretenției reclamantei cu privire la încasarea din contul Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova”, în beneficiul Victoriei Harabagiu a restanței la salariu.

Cu privire la acest aspect, instanța de apel a subliniat că, termenele la care angajatorul este obligat să plătească salariul pentru salariații remunerați pe unitate de timp, precum și periodicitatea achitării salariului, sunt stabilite de contractul individual de muncă, iar, în caz de reținere din vina angajatorului a salariului, legislația muncii garantează salariatului dreptul de a solicita suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen (art. 330 alin.(2) din Codul muncii); dreptul de a solicita compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului (art.145 din Codul muncii).

La caz, instanța de apel a reținut că, potrivit cererii de chemare în judecată, reclamanta Victoria Harabagiu a solicitat încasarea de la Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” și Asociațiilor Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” numai a salariului restant, fără a se referi la garanțiile menționate supra.

Subsecvent, instanța de apel, ținând cont de faptul că, persoanele cu funcție de răspundere din unități poartă răspundere materială, disciplinară, administrativă și penală, în condițiile legii, numai în cazul în care sunt vinovate de neachitarea la timp a salariilor, conchide că, Victoria Harabagiu eronat a invocat în apel

răspunderea pentru neachitarea la timp a salariului, or, aceasta se aplică în cazurile în care la conturile curente și de decontare ale unităților există mijloacele respective și documentele necesare în vederea primirii banilor pentru plata salariilor au fost prezentate în termen, iar băncile nu asigură clientela cu numerar.

Prin urmare, instanța de apel luând în considerare mijlocul ales liber de apărare a dreptul său subiectiv, consideră ca fiind eronate criticile apelantei a actului judecătoresc cu referire la art.146 din Codul muncii, or, acestea sunt prezentate în mod distorsionat, creând o altă versiune a circumstanțelor de fapt și de drept a cauzei, contrară realității.

Mai mult, instanța de apel a notat că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 535 din 07 mai 2003, prin care a fost aprobat modul de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei plăți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia, în instanța de judecată poate fi atacat refuzul angajatorului de a calcula și de a plăti suma de compensare a pierderii unei plăți din salariu neachitat în termen, situație, ce la fel nu se atestă la caz.

În continuare, instanța de apel a menționat că, într-adevăr, conform ordinului nr. 39-A din 22 mai 2018 angajatorul i-a stabilit salariatei Victoria Harabagiu un supliment la salariu în mărime de 80 % din salariul funcției pentru înlocuirea persoanei absente la serviciu, însă ulterior, pentru anii 2019 – 2021, prin ordinele nr. 24-A din martie 2019, nr. 16-A din ianuarie 2020 și nr. 14-A din ianuarie 2021, acesteia i-a fost stabilit un adaos la salariu, în mărime de 35 % din salariul de bază, pentru extinderea volumului de lucru.

La fel, instanța de apel a stabilit că, reclamanta/apelanta Harabagiu Victoria, deși prin cererea din 18 decembrie 2019 a refuzat suplimentul în mărime de 35 % din salariul de bază, în toată perioada indicată a primit salariu în care a fost inclus și suplimentul dat.

Astfel, instanța de apel a apreciat critic poziția reclamantei/apelantei Victoria Harabagiu că, refuzând să semneze aceste ordine dânsa poate pretinde la diferența de 45 %, or, cunoscând cu certitudine despre mărimea și compunerea salariului, dânsa nu a contestat ordinele menționate, prin prisma temeiului stabilirii adaosului, în modul prevăzut de legislația muncii.

Prin urmare, în măsura în care reclamanta/apelanta Victoria Harabagiu nu a contestat temeiul stabilirii adaosului, instanța de apel a reținut ca fiind declarativă poziția acesteia potrivit căreia ultima a cumulat funcții, urmând a-i fi stabilit sporul pentru acesta.

În această ordine de idei, instanța de apel în acord cu soluția primei instanțe, a conchis netemeinicia pretenției reclamantei/apelantei Victoria Harabagiu cu privire la încasarea din contul Centrului Național de Informare și Reabilitare al „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” a sumei de 30667 de lei pentru neachitarea în perioada ianuarie - mai 2021, a diferenței adaosului salarial pentru munca prin cumul.

Referitor la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a constatat că, textele legii ce reglementează expres obligarea angajatorului la plata prejudiciilor morale, specifică următoarele situații în care se angajează obligația angajatorului de a recupera prejudiciul moral cauzat salariatului, și anume:

a) neîndeplinirii de către angajator a obligațiilor asumate prin contractul individual de muncă;

b) privarea ilegală a salariatului de posibilitatea de a munci;

c) refuzul neîntemeiat de angajare a persoanei.

Pentru tragerea la răspundere a angajatorului este necesară constatarea existenței cumulative a următoarelor elemente:

- să existe fapta ilicită a angajatorului; - salariatul să fi suferit un prejudiciu material și/sau moral în legătură cu prestarea muncii;

- să existe o legătură de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciul cauzat;

- să existe culpa angajatorului.

În contextul celor enunțate, instanța de apel a reținut că, cazurile legate de privarea ilegală a salariatului de posibilitatea de a munci sunt enumerate expres la art. 330 din Codul muncii, printre care și reținerea salariului.

Astfel, instanța de apel cu referire la existența prejudiciului moral, real cauzat, în situația de față, a constatat că acesta este unul prezumat, or, este influențat de caracterul social pronunțat al relațiilor de muncă.

La acest capitol instanța de apel a constatat că, Victoriei Harabagiu i-a fost reținut salariu, respectiv fiind necesară admiterea pretenției privind încasarea prejudiciului moral.

Așadar, cu privire la cuantumul prejudiciului moral, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiat raționamentul primei instanței de a se baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral, de a ține cont de faptul că angajatorul nu a achitat salariul din lipsa resurselor financiare și, ca consecință, de a aprecia că suma solicitată de 10000 de lei este una prea mare, considerând că, cuantumul de 2000 de lei este de natură să ofere părții o reparație completă pentru atingerea drepturilor lezate.

În continuare instanța de apel a respins ca neîntemeiate criticile apelantei Victoria Harabagiu cu privire la mărimea prejudiciului moral, or, cuantumul despăgubirii morale trebuie să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorul daunei și nici venituri nejustificate pentru aceasta.

În același timp, instanța de apel a reținut că, angajatorul care nu și-a executat obligațiile prevăzute de lege și de contractul individual de muncă este prezumat în culpă, drept urmare a apreciat critic poziția apelantului Centrului Național de Informare și Reabilitarea al Asociației Obștești „Asociației Nevăzătorilor din Moldova” cu privire la lipsa vinei angajatorului la neachitarea salariului.

În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat că, în speță, criticile aduse de apelanți, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 385 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

Față de cele ce preced și, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticile formulate în cererile de apel sunt nejustificate, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge apelurile declarate și de a menține hotărârea din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 05 decembrie 2022, Victoria Harabagiu a depus recurs împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea

deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și în instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele judecătorești ierarhic inferioare au interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material, precum și că nu au luat în considerare circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii pe care le consideră constatate și nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 28 iunie 2022 (f.d.155).

Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.7605 (f.d. 171), la 03 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Victoriei Harabagiu, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 28 iunie 2022, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

Astfel, recursul declarat de către Victoria Harabagiu, la 05 decembrie 2022, împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 31 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, copia recursului declarat de către Victoria Harabagiu, împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.172).

Prin referința depusă la 16 februarie 2023, Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a solicitat respingerea recursului declarat de către Victoria Harabagiu, împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca neîntemeiat cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel (f.d.176/177).

Tot, la 16 februarie 2023, Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a depus referință la recursul declarat de către Victoria Harabagiu, împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel (f.d.178/179).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de către Victoria Harabagiu, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului, la caz, 05 decembrie 2022.

Examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art.440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Victoria Harabagiu, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

Din analiza recursului declarat rezultă că, recurenta Victoria Harabagiu a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(1) și (2) lit. a), b), c), d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 05 decembrie 2022.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzut de art. 432 alin. (1) și (2) lit. a), b), c), d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, precum că părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, sau în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

În context, Completul de judecată constată că, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de normele indicate, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficientă probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; cauza Stanev împotriva Bulgariei, p. 230*). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45*).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (*cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996*).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991*).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Victoria Harabagiu, împotriva deciziei din 28

iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art.270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Victoria Harabagiu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc